

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2024 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

AŞ	:	Anonim Şirket
BAP	:	Bilimsel Araştırma Projesi
TCMB	:	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
SKS	:	Sağlık, Kültür ve Spor

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı Kullanımında Hatalı Uygulamalar Olması
2. Tek Hazine Kurumlar Hesabına Aktarılan Mali Kaynakların Hatalı Hesapta Raporlanması
3. Döner Sermaye İşletmesi Birimlerinin Elektrik ve Isınma Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Karşılanması
4. Bilimsel Araştırma Projelerinin Yürütülmesinde İlgili Mevzuat Hükümlerine Uygunluk Konusunda Eksiklikler Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Hacettepe Üniversitesi 04.07.1967 tarih ve 892 sayılı Hacettepe Üniversitesi Kurulması Hakkında Kanun ile kurulmuştur. Üniversite 1983 yılında kadrolara ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 892 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldıran 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile yeniden yapılandırılmıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Hacettepe Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında

ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 17 fakülte, 2 yüksekokul, 1 konservatuvar, 15 enstitü, 4 meslek yüksekokulu ve 95 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, ünvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Ünvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	988	144	1.132
Doçent	300	280	580
Doktor öğretim üyesi	644	217	861
Öğretim görevlisi	480	234	714
Araştırma görevlisi	1.094	594	1.688
Toplam	3.506	1.469	4.975

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	1.481	1.390	2.871
Sağlık	2.083	1.487	3.570
Avukatlık	13	6	19
Eğitim-öğretim	24	1	25
Teknik	475	375	850
Yardımcı	740	1.337	2.077
Sözleşmeli	483	330	813
İşçi	1.736	13	1.749
Toplam	7.035	4.939	11.974

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 10.541’dir. Ayrıca Üniversitede 25 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Üniversite, merkezi yönetim bütçe kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

Üniversitenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	6.460.934.101,00	6.351.791.912,16	98,3
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	798.822.153,00	771.036.629,58	96,5
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	919.385.172,19	638.010.121,38	69,4
Cari Transferler	1.563.165.496,00	1.562.218.181,57	99,9
Sermaye Giderleri	1.644.387.198,39	1.232.274.584,80	74,9
Sermaye Transferleri			
Toplam	11.386.694.120,58	10.555.331.429,49	92,7

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 10.128.580.000 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 1.258.114.120,60 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 11.386.694.120,58 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %92,7'si olan 10.555.331.429,49 TL kullanılmıştır.

Personel giderlerinde 6.460.934.101,00 TL ödeneğin 6.351.791.912,16 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 798.822.153,00 TL ödeneğin 771.036.630,58 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 919.385.172,19 TL ödeneğin 638.010.121,38 TL'si, cari transferlerde 1.563.165.496,00 TL ödeneğin 1.562.218.182,57 TL'si, sermaye giderlerinde 1.644.387.198,99 TL ödeneğin 1.232.274.585,80 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı (sayılanlardan denetlenen idarenin kullanmadığı kaynaklar silinir, varsa diğer destek türleri ilave edilir) destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 394.834.281,00 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	168.814.000,00	417.669.038,79	247,4
Alınan Bağış ve Yardımlar	9.774.624.000,00	9.296.670.078,32	95,1
Sermaye Gelirleri			
Diğer Gelirler	185.142.000,00	345.872.624,63	186,8
Toplam			
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)		12.551.636,07	
Net Toplam	10.128.580.000,00	10.047.660.105,67	99,2

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 10.128.580.000,00 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 10.047.660.105,67 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 11.266.033.195,22 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 12.639.947,76 TL, enflasyon düzeltmesi toplamı 16.662.441.948,43 TL ve faaliyet gideri 10.617.982.600,55 TL olan Üniversite, 2024 yılını 17.297.852.595,34 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

- Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 5.429.446.451 TL, gider toplamı 5.424.782.984 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 4.663.467 TL kâr ile tamamlanmıştır.

- Sosyal Tesisin/İktisadi İşletmenin 2024 yılı gelir toplamı 195.797.572 TL, gider toplamı 207.020.917 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 11.223.345 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite,

-10.01.2003 tarih ve 24989 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2002/4965 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan **Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici AŞ**’nin ortağıdır. Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici AŞ’nin kuruluş sermayesi 300.000,00 TL olup Üniversite, 168.000,00 TL ile %56 oranında ortak olmuştur. Şirketin 2.878.500,00 TL olan sermayesi 2021 yılında 57.500.000,00 TL’ye artırılmıştır. Üniversitenin hissesi %88 oranında 50.600.000,00 TL’dir.

- 04.04.2014 tarih 28962 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Ostim Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.’nin ortağıdır. Adı geçen A.Ş.’nin kuruluş sermayesi 500.000 TL olup Üniversitenin % 1,01 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından

belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak

yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları, etik sözleşmesi aracılığıyla yapılmıştır. Etik sözleşmenin güncellenmesi ile birimlerin sözleşmeyi tekrar hatırlamaları sağlanmıştır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, idari personeli de kapsayacak şekilde yapılmaması yönüyle eksiktir. Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar başlamış olmakla birlikte henüz tamamlanmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdarenin performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İş akış şemaları ve süreç kartları hazırlanarak birimlere duyurulmuştur. İdare iç kontrol risklerinin tanımlamasıyla ilgili çalışmalar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede

yapılan görevlendirmelerde, bunlar farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları kısmen belirlenmiş olup, çalışmalar tamamlanmadığından yeterli değildir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi değerlendirmesi yapılmış ancak üst yönetime sunulmamıştır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 12 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 10’u doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim yılında yaptığı bir çalışma mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hacettepe Üniversitesinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı Kullanımında Hatalı Uygulamalar Olması

Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı aracılığıyla başka bir harcama birimine devri yapılmak üzere ilgili varlık hesabından çıkışı yapılan bazı makine teçhizat ve bilgisayarların ilgili varlık hesabından çıkışı yapıldığı halde varlığın, diğer harcama birimine devrinin yapılmadığı görülmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 'Hesaba ilişkin işlemler' başlıklı 365'inci maddesinde aynı kamu idaresinin harcama birimleri arasındaki devir işlemlerinin gerçekleştirilmesi için 511 No'lu hesabın kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmeliğin 'Hesabın işleyişi' başlıklı 366'ncı maddesinin (a) ve (b) fıkralarında ise sırayla;

“Kamu idaresinin harcama birimleri arasındaki stok veya maddi duran varlık aktarımları, alan birimin muhasebe birimince bu hesaba alacak, ilgili varlık hesaplarına borç kaydedilir.

Kamu idaresinin harcama birimleri arasındaki stok veya maddi duran varlık aktarımları, gönderen birimin muhasebe birimince bu hesaba borç, ilgili varlık hesaplarına alacak kaydedilir.”

denilmektedir. Dolayısıyla harcama birimleri arasında yapılacak maddi duran varlık aktarımlarının karşılıklı yapılması esastır. Bir harcama biriminin hesabından çıkarılan varlığın 511 No'lu hesap kullanılarak diğer birimin hesabına aktarılması gerekmektedir.

Ancak uygulamada harcama birimleri arasında devir işlemi olmaksızın 511 No'lu hesap aracılığıyla bir harcama biriminin uhdesinden çıkarılan varlığın herhangi bir birime devrinin yapılmadığı görülmektedir. 2024 yılı içerisinde Tesis, Makine ve Cihazlar ve Demirbaşlar hesaplarından devir yapılmak üzere çıkışı yapılan ancak başka bir harcama birimine devri yapılmayan varlık değeri toplamı 3.764.169 TL'dir.

Kamu İdaresince verilen cevapta Taşınır Kayıt ve Yönetim Sisteminde yapılan işlemlerin ivedilikle tamamlanması ve muhasebeye gönderilmesi hususunda gerekli hassasiyetin gösterileceği bildirilmiş ancak bulguya konu edilen ve devri gerçekleştirilmeyen varlıkların devir kayıtlarına ilişkin bilgi sunulmamıştır.

Sonuç olarak, başka bir harcama birimine devredilmeden varlıkların çıkışının yapılması Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 2: Tek Hazine Kurumlar Hesabına Aktarılan Mali Kaynakların Hatalı Hesapta Raporlanması

Üniversitenin Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığınca değerlendirilen mali kaynaklarının, 135 Tek Hazine Kurumlar Hesabının Alacaklar Hesabında değil de İdarenin bankadaki hazır değerlerinin takip edildiği 102 Banka Hesabında raporlandığı ve bu nedenle mali tabloların söz konusu varlıkların niteliğine ilişkin hatalı bilgi sunduğu görülmüştür.

Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca Üniversite adına yapılan tahsilatlar, değerlendirilmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) nezdindeki hesaplarına aktarılmaktadır. Söz konusu kaynaklardan ihtiyaç duyulan tutarlar sistem üzerinden Bakanlığa bildirilmekte ve Bakanlıkça hazırlanan günlük nakit aktarım programına istinaden TCMB tarafından kurum tek idare ödeme hesaplarına aktarım yapılmaktadır.

Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında değerlendirilmek üzere Hazine hesaplarına aktarılan tutarlar ile tek hazine kurumlar hesabından kurum tek idare hesaplarına yapılan aktarımlar, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 73/B maddesi hükmü uyarınca, 135 Tek Hazine Kurumlar Hesabından Alacaklar hesabında takip edilmektedir.

Hazır değerler hesap grubu ise anılan Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde, nakit olarak vevnede veya bankada bulunan değerler ile istenildiği zaman değer kaybına uğramadan paraya çevrilme imkânı bulunan varlıkları kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Söz konusu varlıklardan bankada bulunan paralar, anılan Yönetmelik'in 17'nci maddesi hükmü uyarınca 102 Banka Hesabında takip edilmektedir. Diğer bir ifadeyle bankada bulunan nakit varlıklar İdarenin istediği zaman kullanabileceği yani doğrudan tasarrufunda olan varlıklar olmasına karşın Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında değerlendirilen kaynaklar, ancak Üniversite-Bakanlık ve TCMB arasında yürütülecek süreçler sonunda kullanılabilir olacaktır. Dolayısıyla muhasebe kaydı da yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine uygun olarak söz konusu farkı yansıtacak şekilde yapılmalıdır.

Ancak yapılan denetimlerde; Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında Bakanlık tarafından değerlendirilen 14.926.742,03 TL'nin 135 No.lu hesapta değil de 102 No.lu hesapta takip edildiği görülmüştür. Yukarıda da ifade edildiği üzere 135 No.lu hesapta takip edilen tutarlar hazır değerlerden farklı olarak Üniversitenin doğrudan tasarrufunda olmayan varlıklara

ilişkin bilgi sunmaktadır. Nitekim yıl sonu itibarıyla İdarenin 14.926.742,03 TL tutarında kaynağı olmasına karşın yukarıda yer verilen süreçler sağlıklı şekilde yürütülemediğinden ödeme emri talimatı verilip ödenmeyen tutarlar, sonraki yıl hesaplarına aktarılmıştır.

Kamu idaresince verilen cevapta 102 No.lu hesapta takip edilen bakiyenin 6.545.530,63 TL'sinin Üniversite kiracılarının 30-31.12.2024 tarihinde yatırdıkları kira gelirleri, 8.217.559,98 TL'sinin ise POS hesapları bakiyesi olduğu bilgisi verilmiştir. Ne var ki kira gelirlerinin 30.12.2024 veya 31.12.2024 tarihinde yatırıldığına dair bir muhasebe kaydı bulunmadığı görülmüştür. Ayrıca 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabında takip edilmesi gereken tutarın 102 No.lu hesapta takip edilmesi sonucu 135 No.lu hesaba aktarılması gereken bakiye bilgisi doğru şekilde bildirilmemiştir.

Sonuç olarak; Üniversitenin hazır değerlerinde 135 No.lu hesaba aktarılmayan tutar bulunması Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 73/B maddesi hükmüne aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 3: Döner Sermaye İşletmesi Birimlerinin Elektrik ve Isınma Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Karşılanması

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Merkezleri dışındaki döner sermaye işletmesi bünyesinde faaliyet gösteren birimlerin elektrik ve ısınma giderlerinin Üniversite bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Döner sermaye" başlıklı 58'inci maddesinin (a) fıkrasında; yükseköğretim kurumlarında kurulacak döner sermaye işletmesinin başlangıç sermayesine, ilgili yükseköğretim kurumu bütçesinde bu amaç için ödenek öngörülmek şartıyla katkı sağlanabileceği hükme bağlanmıştır. Anılan maddenin (b) fıkrasında; döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın, ziraat ve veteriner fakülteleri, sivil havacılık yüksekokulu, sürekli eğitim merkezleri ile bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları için asgari yüzde 30'unun, diğer yükseköğretim kurumları için ise asgari yüzde 15'inin, ilgili yükseköğretim kurumunun ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçları ile yönetici payları için kullanılması ile bu oranların yüzde 75'ine kadar artırmaya üniversite yönetim kurulunun yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır. Üniversite özel bütçesinden, döner sermaye işletmesinin başlangıç sermayesine katkı dışında sadece Kanun'un geçici 66'ncı maddesi uyarınca 2015 mali yılı sonuna kadar, yükseköğretim kurumları

bütçelerinin “01 – Genel Kamu Hizmetleri” fonksiyonunda öz gelir karşılığı ödenekleştirilen tutarlardan ilaç, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz alımlarına ilişkin muaccel borçların ödenmesi amacıyla ilgili ekonomik kodlara aktarma yapılmak suretiyle tıp fakültelerine bağlı sağlık uygulama ve araştırma merkezi döner sermaye birimlerinin bütçesine, aktarma yapılabilmesine cevaz verilmiştir.

Bu hükümlere göre yükseköğretim kurumlarının, döner sermaye faaliyetleri sonucu elde edilen ve tahsili gerçekleşen gelirlerden yukarıda belirtilen oranlar dâhilinde ayrılacak kısmı, kendi ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçları ile yönetici paylarını karşılamak için kullanması gerekmektedir.

Üniversitenin kendi bütçesinden döner sermaye işletmesine ait ihtiyaçların temini, bir başka deyişle kaynak aktarımı; döner sermaye işletmesinin başlangıç sermayesine katkıda bulunulmasında ve 2015 mali yılı sonuna kadar tıp fakültesi hastanelerinin ilaç, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz alımlarına ilişkin muaccel borçlarının ödenmesinde olduğu gibi istisnai bir durum olup, mevzuat hükümleriyle sınırlıdır. Bu nedenle belirtilen istisnalar dışında döner sermaye işletmelerinin kendi giderlerini kendi gelirleriyle karşılaması esastır.

Kamu İdaresince verilen cevapta; Tıp Fakültesi Öğretim Üyelerimizin ve Sağlık alanında öğrenim gören öğrencilerin uygulamalı eğitim giderleri karşılığı Üniversitenin diğer giderlerinden tasarruf edilerek Üniversitenin bütçesinden katkı olarak ödendiği ve hastane adına kayıtlı saat aboneliğinin mevcut koşullarda sayaçların Üniversite ve Hastane ayrılımasının yapılması mümkün kılmaması nedeniyle aynı zamanda üniversite tarafına da öğrencilerin eğitim ve öğretime destek elektrik verildiği belirtilmiştir. Söz konusu giderlerin döner sermaye birimlerinin bütçesinden karşılanmasının sağlanması için ortalama maliyet üzerinden hesaplama yapılarak tutarların birimlerden tahsil edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Sonuç itibarıyla, Sağlık Merkezleri dışındaki tüm döner sermaye birimlerinin elektrik ve doğalgaz giderlerinin kendi bütçelerinden karşılanması gerekmektedir.

BULGU 4: Bilimsel Araştırma Projelerinin Yürütülmesinde İlgili Mevzuat Hükümlerine Uygunluk Konusunda Eksiklikler Bulunması

Bilimsel araştırma projelerinin yürütülmesi ve yönetilmesinde Yüksek Öğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik ve Hacettepe Üniversitesi

Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi'nde belirlenen hükümlerin bazılarına aykırılıklar bulunduğu tespit edilmiştir.

a) Bilimsel araştırma projelerinin (BAP) bazılarında ara raporların süresinde verilmediği, bazı projelerde ise ara raporların mevzuatta belirlenen nitelikleri haiz olmadığı görülmüştür.

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in 8'inci maddesinde;

“(1) Kabul edilen bir projenin yürütücüsü Komisyona altı ayda bir geçmiş dönemdeki çalışmalarla ilgili bilgilerin yer aldığı ara rapor sunar. Komisyon projenin türüne ve özelliğine göre ara rapor sunma sürelerini ve koşullarını değiştirebilir... Projelerin sonraki dilimleri ile ilgili maddi desteğin devamı Komisyonun olumlu görüşüne tabidir.

denilmektedir.

Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi'nin 15'inci maddesinde de;

“(1) Proje yürütücüleri, proje kapsamında yapılan çalışmaları ve gelişmeleri içeren ara raporları, protokol tarihinden itibaren altı aylık dönemlerde, duyurulacak formata uygun olarak BAP Koordinasyon Birimine sunmakla yükümlüdür. Altı aydan kısa süreli projelerde ara rapor istenmez. Komisyon projenin türüne ve özelliğine göre ara rapor sunma sürelerini ve koşullarını değiştirebilir. Ara raporlar Komisyon tarafından değerlendirilir. Komisyon gerekli gördüğü hallerde hakem veya konunun uzmanlarının görüşlerine de başvurarak değerlendirme sürecini tamamlayabilir. Projelerin sonraki dilimleri ile ilgili maddi desteğin devamı Komisyonun olumlu görüşüne tabidir.”

denilmektedir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılabacağı üzere ara raporların proje kapsamında yapılan çalışmaları açıklayan nitelikte altışar aylık dönemler itibarıyla Komisyon'a sunulması gerekmektedir. Ne var ki bazı projelerde ara raporların bu sürelerle uygun şekilde sunulmadığı, ayrıca bazı ara raporlarda yapılan çalışmaları açıklayacak nitelikte bilgilere yer verilmediği görülmektedir.

b) Bazı bilimsel araştırma projelerinin mevzuatta belirlenen sürelerde tamamlanmadığı görülmüştür.

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in 8'inci maddesinde;

“(2) Proje yürütücüsü, protokolde belirtilen bitiş tarihini izleyen en geç üç ay içerisinde, araştırma sonuçlarını içeren proje sonuç raporunu Komisyon tarafından belirlenen formata uygun olarak sunar...”

denilmektedir. Ancak projelerin yönetimi ve takibi için kullanılan yönetim sistemi incelendiğinde süresi içinde tamamlanmamış olan çok sayıda proje bulunduğu anlaşılmaktadır. Bunların içinde 2013 ve 2017 yıllarında başlayan projeler olduğu da görülmektedir.

c) Araştırma alt yapı projelerinin bazılarında herhangi bir araştırma çalışması yapılmadığı, bu projelerin yalnızca mal ve malzeme alımı amacıyla kullanıldığı ve bu kapsamda proje ile ilişkisi olmayan bazı teçhizatların satın alınımının yapıldığı görülmüştür.

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in 3'üncü maddesinde; 'bilimsel araştırma projesinin' sonuçları ile alanında bilime katkı yapması beklenen bilimsel içerikli projeler ile bilim insanı yetiştirme ve araştırma altyapısı kurma ve geliştirme projelerini ifade ettiği belirtilmiştir.

Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi'nin Proje Türleri başlıklı 11'inci maddesinde ise; 'Araştırma Alt Yapı Projeleri', Üniversitenin bilimsel/sanatsal araştırma altyapısının geliştirilmesi ve araştırma potansiyelinin yükseltilmesi amacıyla bilimsel araştırma kriterlerine uygun olarak hazırlanan projeler olarak tanımlanmıştır.

Ancak uygulamada bazı araştırma alt yapı projelerinin yalnızca laboratuvar kurulması, laboratuvar yenilemesi veya teçhizat alınması amacıyla yapıldığı, söz konusu projeler kapsamında herhangi bir araştırma çalışması yapılmadığı ve bilimsel araştırmayla doğrudan ilgisi olmayan mal ve malzeme alımı yapıldığı görülmüştür.

d) Bazı proejelerde proje kapsamında alınan taşınırın BAP birimi kayıtlarına alındıktan sonra proje yürütücüsünün bulunduğu Fakülteye devredilmesi sonrasında proje bitiminde proje yürütücülerinin zimmetinden alınmadığı tespit edilmiştir.

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmeliğin “Muhasebeleştirme İşlemleri ve Belgeleri” başlıklı 15'inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

"Satın alınan taşınır mallar "Taşınır İşlem Fişi" düzenlenerek kurumun envanter kayıtlarına alınır. Bu kapsamda edinilen dayanıklı taşınırılar bunları kullanacak proje yürütücüsüne ya da belirleyeceği kişiye "Taşınır Teslim Belgesi" ile teslim edilir."

denilmektedir.

BAP kapsamında alınan demirbaş niteliğindeki her türlü teçhizat ilgili akademik birim adına kaydedilerek proje yürütücüsünün kullanımına tahsis edilmektedir. Ancak demirbaşların kaydedildiği ilgili akademik birim ya da BAP Koordinasyon Birimi proje bitiş tarihlerini takip etmediğinden projelerin bitimiyle birlikte proje kapsamında satın alınan demirbaşların, proje yürütücüsünün kullanımından alınarak yaygın kullanımı sağlamak amacıyla Üniversite içindeki ilgili bir laboratuvara veya ihtiyaç duyulan başka bir proje yürütücüsüne verilmediği anlaşılmaktadır. Oysa bu alanda yapılacak alımlarda muhtemel mükerrerlikleri önlemek, elde olan cihazlardan maksimum faydayı sağlamak ve bu cihazların kullanımını yaygınlaştırmak üzere proje bitiminde kullanıcıları tarafından ambara iade edilmelidir.

Kamu İdaresince verilen cevapta ara raporların ve sonuç raporlarının zamanında tamamlanmaması halinde proje yürütücülerine uyarı yazısı gönderildiği belirtilmiş ve bu uygulamaya başlanıldığına dair örnek yazı sunulmuştur.

Sonuç olarak bilimsel araştırma projelerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde yürütülmesi ve yönetilmesinde ortaya çıkan eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6. DENETİM BULGULARI	5
7. EKLER	10

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
2. Protez Laboratuvarı Hizmetinin İhale Edilmeksizin Doğrudan Alınması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 20.10.2000 tarih ve 24206 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 10.06.2021 tarih ve 31507 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Klinik, poliklinik, ameliyathane ve laboratuvarlarda her çeşit muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve tedavi hizmetlerini yapmak, eğitim ve uygulama eczanelerini işletmek, ayrıca Üniversitenin tüm birimlerine bağlı laboratuvar ve atölyelerde, analiz, test, deney ve benzeri hizmetleri yapmak.

b) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, ilaç ve tıbbi cihaz firmaları tarafından hazırlanan projelerin etik uygunluk incelemesini yapmak ve görüş bildirmek, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetler (seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek gibi) yapmak.

c) Eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olmak üzere;

i. Danışmanlık, tercüme hizmetleri, plan ve proje uygulama, fizibilite etüdü hazırlama, proses değerlendirmesi ve geliştirmesi, iş değerlendirmesi veya organizasyonu, her türlü analiz, ölçme ve etanolaj hizmetleri ile bakım, onarım, basım, yayın ve üretimle ilgili hizmetleri yapmak.

ii. Sportif alanda bireysel ve takım olarak performans değerlendirmesi, psikolojik danışmanlık, diyet analiz ve kontrolü, antrenman planlaması, sporcu sağlığını koruma ve geliştirmeye yönelik hizmetlerde bulunmak.

iii. Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları ile sinema, gazetecilik ve medya çalışmaları alanlarında yaratı ve araştırma çalışmaları ile grafik tasarımı, afiş, broşür, sergi ve fuar

düzenlenmesi, iç ve dış mekân düzenlemeleri, tanıtım ve reklam filmleri ile belgesel ve her türlü film çekimi, resim, heykel, seramik çalışmaları, müzikli oyunlar ve tiyatro oyunları yazılması, sahnelenmesi, bale ve tiyatro temsilleri ile konser ve resitaller düzenlenmesi gibi hizmetleri yapmak.

iv. Sertifikalı ya da sertifikasız şekilde kurs veya eğitim programları açmak ve kamu kurum ve kuruluşlarının verdikleri yazılı yetkiye veya özel hukuk tüzel kişilerinin taleplerine istinaden sınavlar yapmak.

ç) Eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olmak üzere, bu maddede sayılanlar dışında kalan her türlü mal ve hizmet üretiminde bulunmak.

d) Belirli bilimsel sonuçların uygulamasını sağlamak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 38'dir.

İşletme Müdürlüğünde;1 işletme müdürü, 1 işletme müdür yardımcısı, 138 kadrolu memur ve 12 sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan 48'inin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı ve 11 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağılı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğı ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2024 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 6.025.000.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 6.201.940.000,00 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2024 yılında 6.132.915.924,13 TL bütçe giderine karşılık 5.474.937.817,42. TL bütçe geliri elde ettiğı anlaşılmıştır.

İşletmenin 2024 yılı gelir tablosunda 5.429.446.451,18 TL gelir, 5.424.782.984,97 TL gider gerçekleşmiş olup ve dönem 4.663.466,21 TL karla kapanmıştır.

5.429.446.451,18 TL tutarındaki gelirlerin; 5.364.537.288,60 TL'si net satışlar hasılatından, 57.536.492,53 TL'si diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlardan, 7.372.670,05 TL'si olağandışı gelir ve kârlardan oluşmuştur.

5.424.782.984,97 TL tutarındaki giderlerin; 3.384.234.262,11 TL'si satışların maliyetiyle, 2.033.162.367,65 TL'si faaliyet giderleriyle, 322.395,62 TL'si diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlarla, 7.063.959,59 TL'si olağandışı gider ve zararlarla ilgilidir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğı'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütölmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmışından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle

sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünce tahsili sağlanamadığı için Hukuk Müşavirliği tarafından takibi yapılan bazı alacakların, 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının niteliğinin açıklandığı 109'uncu maddesinde;

“Şüpheli ticari alacaklar hesabı, işletmelerin mal ve hizmet satış faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış alacakların izlenmesi için kullanılır.”

denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin söz konusu hesabın işleyişinin açıklandığı 110'uncu maddesinde ise;

“Şüpheli ticari alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

Borç

Tahsili şüpheli hâle gelen alacaklar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

Alacak

Şüpheli ticari alacaklardan nakden veya hesaben yapılan tahsilatlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir...”

denilmektedir.

Bu hükümler doğrultusunda, şüpheli hale gelen alacaklar 128 No.lu hesaba aktarılmalı, daha sonrasında ise bu alacaklar için yürütülen yasal işlemler sürecinde alacakların güncel tutarına ilişkin bilgiler hukuk biriminden temin edilerek 128 No.lu hesabın en geç yıl sonu tutarına yansımaları sağlanmalıdır.

Yukarıdaki hükümlere karşın, yapılan incelemede, İşletmenin 2024 yılı bilançosunda 128 No.lu hesabın bakiyesinin 19.184.187,93 TL olduğu, bu tutara karşılık ayrıldığı, Hukuk Müşavirliğince takibi yapılan şüpheli ticari alacakların toplamının ise 2024 yılı sonu itibarıyla 27.798.781,31 TL olduğu görülmüştür.

Kamu İdaresince verilen cevapta 128 No.lu hesap bakiyesi ile takipli alacaklar arasındaki farkın, ilgili evrakların Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne geç ulaşmasından kaynaklandığı, söz konusu farkın giderilmesine ilişkin 2025 yılı içinde düzeltici muhasebe kayıtlarının gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, takipli alacakların Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun ve doğru şekilde takibinin yapılabilmesi için önlemlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Protez Laboratuvarı Hizmetinin İhale Edilmeksizin Doğrudan Alınması

Dış tedavisi faaliyetleri kapsamında ihtiyaç duyulan protez laboratuvar hizmetinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde ihale edilmediği; ihtiyacın yapılan protokole dayanarak belirli firmalara Fakülte içinde vezne açma hakkı verilmesi ve protez alımının bu firmalar üzerinden yapılması yoluyla karşılandığı tespit edilmiştir.

Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin yürütmekle yükümlü olduğu faaliyetler, 10.06.2021 tarih ve 31507 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinde sayılmak suretiyle belirlenmiştir. Anılan maddede İşletmenin faaliyetleri arasında klinik, poliklinik, ameliyathane ve laboratuvarlarda her çeşit muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve tedavi hizmetlerini yapmak sayılmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinde özel bütçelere bağlı döner sermayeli kuruluşların mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği hükme bağlanmıştır. Anılan Kanun'un 5'inci maddesi ile İdareler, ihale sürecinde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların

uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu kılınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca İşletmenin mevzuatla düzenlenen söz konusu faaliyetlerini yerine getirirken ihtiyaç duyduğu hizmetleri 4734 sayılı Kanun'un temel ilkeleri ve hükümleri çerçevesinde temin etmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemelerde Diş Fakültesinde yürütülen tedavi hizmetleri kapsamında ihtiyaç duyulan protez laboratuvar hizmetinin 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde karşılanmadığı 2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer almasına rağmen 2024 yılında da bu hizmetlerin objektif kriterlere dayanmaksızın seçilen firmalar ile yapılan protokole dayanarak firmalara Fakülte içinde vezne açma hakkı verilmesi yoluyla protez alımının bu firmalar üzerinden gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince verilen cevapta 2025 yılı Ocak ayında gerçekleştirilen protez laboratuvarları hizmet alımı ihalesine yalnızca bir firmanın teklif vermiş olması ve verilen teklifin yaklaşık maliyetin üzerinde bulunması sebepleriyle iptal edildiği ve hizmetin aksamaması amacıyla piyasa fiyatları göz önünde bulundurularak ve daha ucuz fiyatlarda 8 (sekiz) firma ile hizmet alım sözleşmeleri imzalandığı belirtilmiştir. Ancak 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde, açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu hükmüne yer verilmekle birlikte 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan hüküm, anılan usullerde ihalenin sonuçlanamaması durumunda alımın pazarlık usulü ile yapılmasını mümkün kılmaktadır. Dolayısıyla açık ihale usulü ile çıkılan ihalenin sonuçlanamaması, anılan Kanun hükümlerine aykırı olarak doğrudan alıma imkan tanımamaktadır.

Sonuç olarak, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca İşletmenin mevzuatla düzenlenen söz konusu faaliyetlerini yerine getirirken ihtiyaç duyduğu hizmetleri 4734 sayılı Kanun'un temel ilkeleri ve hükümleri çerçevesinde temin etmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Protez Laboratuvarı Hizmetinin İhale Edilmeksizin Doğrudan Alınması	2023	Yerine Getirilmedi	